

Til Niko Grünfeld, MB (Å)

23. oktober 2018

By & Havns anvendelse af sociale (arbejds-) klausuler

Sagsnr.
2018-0261368

Dokumentnr.
2018-0261368-1

I e-mail den 20. september 2018 har du stillet følgende:

Sagsbehandler
Allan Nicolas Jørgensen

Spørgsmål

I forbindelse med Kultur- og Fritidsudvalgsmødet d. 19. september 2018, blev Kultur- og Fritidsudvalget informeret om, at der ikke er overensstemmelse mellem Københavns Kommunes sociale klausuler i anlægsprojekter og By & Havns. I indstillingen vedr. Byens Hus står der:

"I anlægsprojekter stiller Københavns Kommune krav om løn- og ansættelsesvilkår til leverandørers medarbejdere, deres underleverandørers medarbejdere og til ansatte hos underleverandørers underleverandører hele vejen igennem en eventuel kæde, som i Danmark er med til at opfylde kontrakten. Foruden dette stiller Københavns Kommune krav om brugen af praktikanter, elever og lærlinge eller beskæftigelse af ledige. Københavns Kommunes klausuler og By & Havns klausuler adskiller sig ved, at kædeansvaret i By & Havns arbejdsklausul kun omfatter leverandøren og dens eventuelle underleverandører. Det betyder at kædeansvaret ikke strækker sig til underleverandørers underleverandører hele vejen i en given kæde."

- 1. Kan Økonomiforvaltningen oplyse, hvorfor By & Havn ikke opererer med samme strenge klausuler som KK til trods for at være 95 % ejet af KK?*
- 2. Og kan Økonomiforvaltningen oplyse, om Borgerrepræsentationen på nogen måde kan forsøge at indføre KKs klausuler til anlægsprojekter hos By & Havn?*

Svar

Ad 1

Økonomiforvaltningen har bedt om By & Havns bemærkninger til det stillede spørgsmål vedr. sociale klausuler og arbejdsklausuler. I den forbindelse oplyser selskabet følgende:

"By & Havns væsentlige udbud skal indeholde sociale klausuler med krav om, at de bydende har et nærmere angivet antal praktikanter/elever beskæftiget. Det er By & Havns opfattelse at,

**Kontoret for Selskaber og
Aktivstrategi**

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
1
1599 København V

Mobil
5137 3906

E-mail
anj@kk.dk

EAN nummer
5798009800312

www.kk.dk

selskabets sociale klausuler er i overensstemmelse med de sociale klausuler, som Københavns Kommune anvender.

Dertil har By og Havn siden 2013 indarbejdet arbejdsklausuler i selskabets bygge- og anlægsprojekter for at sikre, at arbejdet sker på danske løn- og ansættelsesvilkår.

Af By & Havns CSR-politik, som blev revideret ultimo 2016 fremgår det, at "By & Havn finder det vigtigt, at selskabet ikke indirekte kommer til at medvirke til, at der forekommer social dumping af løn- og arbejdsvilkår. Derfor skal leverandører kunne dokumentere, at deres ansatte (eller underleverandørers ansatte) sikres løn, arbejdstid og andre arbejdsvilkår, der ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art inden for vedkommende fag eller industri i henhold til kollektive overenskomster." By & Havn har i 2016 desuden indarbejdet retningslinjerne i FNs Global Compact i sin CSR-politik, herunder, at leverandører til By & Havn er forpligtet til at overholde alle gældende love, regler og bestemmelser. By & Havns leverandører forpligtes ligeledes til at stille krav til deres underleverandører om efterlevelse af retningslinjerne i FN's Global Compacts principper.

By & Havn følger erfaringerne fra andre sammenlignelige organisationer, f.eks. Københavns Kommune og staten med sociale klausuler og arbejdsklausuler. By & Havn er i øjeblikket ved at opdatere selskabets arbejdsklausuler og sociale klausuler bl.a. i lyset af persondataforordningen og Borgerrepræsentationens beslutning den 22. juni 2017 om "Justering af indsatsen mod social dumping" vedr. bl.a. en sproglig præcisering af kædeansvar.

Som det fremgår af adm. direktør Anne Skovbros brev af 24. september 2018 (vedlagt) til adm. direktør i Kultur- og Fritidsforvaltningen Mette Touborg vedr. Byen Hus i Ørestad Syd, er det forventningen, at By & Havn i det konkrete projekt kan sikre, at der anvendes arbejdsklausuler med samme formulering med hensyn til kædeansvar, som Københavns Kommune anvender.

I forhold til kontrol med arbejdsklausuler har By & Havn en aftale med Bureau Veritas, som auditerer udvalgte kontrakter."

Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at By & Havns seneste arbejdsklausul er formuleret, så den kan fremstå som mindre omfattende (alene underleverandørers underleverandører) end Københavns Kommunes arbejdsklausul fra 2017 (senere revideret i 2018).

By & Havns nuværende arbejdsklausul er formuleret tilsvarende den klausul, som Københavns Kommune brugte frem til en revision i juni 2017.

By & Havn har oplyst, at selskabet ikke i 2017 fandt anledning til at justere selskabets formulering om kædeansvar i arbejdsklausulen, idet der af Københavns Kommunes indstilling fremgik, at kommunes revidering alene var ”en sproglig præcisering af kædeansvaret” og dermed ikke materielt indeholdt en skærpelse af kædeansvaret.

By & Havn har endvidere oplyst, at arbejdsklausulen aktuelt er under revision og den reviderede formulering vil blive behandlet på det kommende bestyrelsesmøde i By & Havn den 1. november 2018.

Ad 2

Som det fremgår af ovenstående udtalelse fra By & Havn, er det selskabets vurdering, at man, både generelt og konkret i forhold til sagen om Byens Hus, lever op til samme standard vedr. sociale klausuler og arbejdsklausuler som Københavns Kommune.

Der henviser endvidere til vedlagte svar af 25. oktober 2017 til daværende Sundheds- og Omsorgsborgmester Ninna Thomsen om Borgerrepræsentationens formelle styringsmuligheder i forhold til bl.a. By & Havn.

Som det fremgår, har Borgerrepræsentationen mulighed for at instruere de bestyrelsesmedlemmer, der er udpeget af Københavns Kommune, til at stille forslag – en mulighed Københavns Kommune hidtil har været tilbageholdende med at anvende i respekt for bestyrelsesmedlemmernes virke.

Det bemærkes endvidere, at staten, uanset Københavns Kommunes flertal i By & Havns bestyrelse, har vetoret i forbindelse med væsentlige beslutninger.

Bilag:

- Brev af 24. september 2018 fra By & Havn til Kultur- og Fritidsforvaltningen.
- Økonomiforvaltningens svar af 25. oktober 2017 til daværende Sundheds- og Omsorgsborgmester Ninna Thomsen

Adm. direktør Mette Touborg
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Københavns Kommune

E-mail: isabek@kff.kk.dk

Udviklingselskabet By & Havn I/S
Nordre Toldbod 7
1259 København K

Tel. 3376 9800
www.byoghavn.dk
info@byoghavn.dk

CVR nr. 30823702
EAN nr. 5798009800107

By & Havns arbejdsklausul i forbindelse med opførelsen af Byens Hus

På baggrund af en henvendelse fra direktionen i Kultur- og Fritidsforvaltningen vil By & Havn hermed redegøre for anvendelsen af arbejdsklausuler i projektet vedr. Byens Hus i Ørestad syd.

24. september 2018
S-20150609-0787
D-20180924-155504

By & Havn har anvendt arbejdsklausuler siden 2013. De er blevet opdateret flere gange.

ASK@byoghavn.dk

By & Havns paradigme for arbejdsklausuler er også pt. ved at blive opdateret. Blandt andet skal persondataforordningen også implementeres i By & Havns paradigme, jf. Borgerrepræsentationens beslutning den 21 juni 2018. Der er en række uafklarede forhold herom, da selskabet ikke har de samme juridiske rammer herfor som en kommune.

Det er forventningen, at By & Havn i det konkrete projekt om Byens Hus kan sikre, at der anvendes de samme arbejdsklausuler mht. kædeansvar, som Københavns kommune anvender.

By & Havn håber, at dette afklarer spørgsmålene vedr. arbejdsklausuler i forhold til Byens Hus, således at vi kan fortsætte samarbejdet om projektet, som har stor betydning for Ørestad Syds beboere.

Såfremt forvaltningen har spørgsmål eller bemærkninger til ovenstående er man meget velkommen til at kontakte selskabet ved undertegnede.

Med venlig hilsen

Anne Skovbro
Adm. direktør

KØBENHAVNS KOMMUNE

Økonomiforvaltningen

Kontoret for Selskaber og Aktivstrategi

Til: Sundheds- og Omsorgsborgmester Ninna Thomsen

25. oktober 2017

Politikerspørgsmål fra sundheds- og omsorgsborgmester Ninna Thomsen vedrørende sociale klausuler og kædeansvar samt grøn indkøbspolitik i Københavns Kommunes selskaber

Sagsnr.
2017-0330868

Dokumentnr.
2017-0330868-23

Sagsbehandler
Thomas Kentorp

Til: Sundheds- og Omsorgsborgmester Ninna Thomsen

Du har den 2. oktober 2017 stillet følgende to spørgsmål til dagsordenens punkt 3 ”Kvartalsrapportering på Københavns Kommunes større selskaber (oktober 2017)” på Økonomiudvalgets møde den 3. oktober 2017:

1. Omfatter reglerne om sociale klausuler og kædeansvar alle Københavns Kommunes større selskaber? Hvis nej, hvorfor ikke?
2. Er det muligt at pålægge Københavns Kommunes større selskaber, at de skal være omfattet af Københavns Kommunes indkøbspolitik på det grønne område?

Svar:

Ad 1. Omfatter reglerne om sociale klausuler og kædeansvar alle Københavns Kommunes større selskaber? Hvis nej, hvorfor ikke?

Ifølge Københavns Kommunes politik for aktivt ejerskab (BR 2013-8900) og (BR 2015-0061791) skal Københavns Kommune ved anvendelse af de styringsværktøjer, som er til rådighed via forvaltningen og de af kommunen udpegede bestyrelsesmedlemmer,

- sikre og udvikle kommunens økonomiske værdier i selskaberne, og
- varetage kommunens øvrige interesser, dvs. de strategier og politikker, som Borgerrepræsentationen og kommunens udvalg har vedtaget for byens udvikling, herunder kommune- og lokalplaner, klimaplaner, ressource- og affaldsplaner, politik om sociale klausuler m.v. i selskaberne.

Økonomiforvaltningen har kontaktet de 7 større selskaber med henblik på at kortlægge, hvorvidt selskaberne anvender sociale klausuler og har regler om kædeansvar, som er i tråd med Københavns Kommunes regler og retningslinjer.

Kontoret for Selskaber og Aktivstrategi

Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1599 København V

EAN nummer
5798009800312

Den samlede konklusion på tilbagemeldingen fra følgende 7 selskaber: HOFOR/BIOFOS, Metroselskabet I/S, Udviklingselskabet By & Havn I/S, Hovedstadens Beredskab I/S, Centrankommunernes Transmissionselskab I/S (CTR), Trafikselskabet Movia og I/S Amager Ressourcecenter (ARC) er, at selskaberne har taget udgangspunkt i Københavns Kommunes retningslinjer for sociale klausuler og kædeansvar i forbindelse med formuleringen af egne politikker på området. De endelige retningslinjer og regler i de 7 selskaber matcher således Københavns Kommunes sociale klausuler, dog med enkelte tilpasninger, der afspejler selskabernes øvrige ejeres behov og ønsker.

Vedrørende I/S Vestforbrænding har forvaltningen ved gennemgang af afsnittet om Corporate Social Responsibility (CSR) i selskabets årsrapport 2016 konstateret, at Vestforbrænding har vedtaget sociale klausuler, som er i tråd med Københavns Kommunes regelsæt.

Selskabet Arena CPHX P/S har afsluttet byggeriet af arenaen i Ørestad og er nu gået over i en driftsfase med udlejning til et operatørselskab. Forvaltningen har kendskab til, at arenabyggeriet blev gennemført med sociale klausuler, der svarede til Københavns Kommunes retningslinjer.

Generelt afhænger Københavns Kommunes muligheder for at implementere politikker og beslutninger i de enkelte selskaber af kommunens ejerandel samt vedtægter og ejeraftaler. Se Ad 2. nedenfor om disse muligheder.

Ad 2. Er det muligt at pålægge Københavns Kommunes større selskaber, at de skal være omfattet af Københavns Kommunes indkøbspolitik på det grønne område?

Københavns Kommune har følgende muligheder:

1. Borgerrepræsentationen kan anmode Københavns Kommunes bestyrelsesmedlemmer i kommunens selskaber om at fremlægge fx et forslag om en indkøbspolitik på det grønne område, der matcher kommunens indkøbspolitik, i bestyrelserne. Dette gælder alle kommunens selskaber uanset selskabsform. Bestyrelsesmedlemmerne er dog ikke forpligtet til at fremlægge forslaget, og der er heller ikke sikkerhed for, at forslaget vil kunne opnå flertal.
2. I interessentskaberne Metroselskabet I/S, Udviklingselskabet By & Havn I/S, Trafikselskabet Movia, Hovedstadens Beredskab I/S, I/S Amager Ressourcecenter (ARC), I/S Vestforbrænding og Centrankommunernes Transmissionselskab (CTR) I/S kan Borgerrepræsentationen give Københavns Kommunes bestyrelsesmedlemmer en instruktion om at fremlægge et forslag om en indkøbspoli-

tik, der matcher kommunens indkøbspolitik, i de respektive bestyrelser.

Da Københavns Kommune imidlertid ikke har flertal i selskabernes bestyrelser, er der dog ikke sikkerhed for, at forslaget opnår flertal. (I By & Havn har Københavns Kommune flertal, men staten, som ejer 5 pct., har en vetoret i forbindelse med væsentlige beslutninger.)

Herudover har Borgerrepræsentationen hidtil været tilbageholdende med at anvende sin instruktionsbeføjelse over for udpegede bestyrelsesmedlemmer – i respekt for deres virke i selskaberne og i tiltro til, at bestyrelsesmedlemmerne vil varetage kommunens interesser.

I aktie- og partnerselskaberne i HOFOR/BIOFOS koncernen og Arena CPHX kan Borgerrepræsentationen ikke give bestyrelsesmedlemmerne instruktion.